

ДМИТРИЙ БИЛЕНКИН ВРЪЗКИТЕ НА БОЛКАТА

Превод от руски: Катя Димитрова, 1986

chitanka.info

Почти незабележимата врата безшумно пропусна човека към тъмната наклонена уличка и след половин час той се озова в онази част от града, където парадът от разкошни витрини от двете страни на булеварда се прекъсваше тук-там от мрачните фасади на правителствените учреждения и банки. Тук, пред очите на многобройните минувачи, в предателската светлина на лампите и ярките петна на рекламите, той започна да се държи странно. Спря пред таблото с афиши, измъкна от пазвата си лист хартия с неясен текст и боровейки ловко със скоча, го залепи върху разголената гръд на актрисата. Като направи това, мушна ръце в джобовете си и постоя секунда-две, сякаш оценяваше работата си.

На следващата пресечка всичко това се повтори. Наблизо въздишаше фонтан, полицаят на ъгъла дирижираше стадото от ръмжащи автомобили, по асфалта почукваха ситно женски токчета, на пейката зад живия плет димяха цигари, а човекът си вършеше работата, сякаш се мислеше за невидим.

Той окачи още три позива, но нищо не се случи. Дали нощта или дързостта го укриваха в спасителен плащ? Дневната горещина отдавна спадна, но той беше мокър от пот. Цигарата не го облекчи.

В края на краищата не е герой. Той просто е човек, убеден, че това, което върши, е необходимо. Беше живял толкова малко!

Будката със светец надпис „Вода“ привлече вниманието му. Трябва да се напие, че кой знае какво ще стане по-нататък. Равнодушен, лъснал от пот продавач му отброи рестото от трите чаши. Медните монети бяха мокри и беше приятно да ги държи в разгорещената длан.

Поредния позив прикрепи нагло до входа на пощата. Там беше многолюдно и той изведнъж усети как вълна на уплаха помете хората край него.

Сигурно из града утре ще плъзнат слухове. Пред очите на всички — На две крачки от полицията... Да, да, позиви! Не случайно, не случайно са се осмелили... Значи нещо се е разклатило... значи... Шшш!

Какво пък, и това не е лошо. Но най-последно е време за развързка. Докога да чака неизбежното, да се самоизмъчва с надеждата, която сам трябваше да изключи?

Не успя да закрепил следващия позив. Внезапно, закривайки целия свят, от тъмнината изскочи кола. Спря до бордюра като закована. Лъчът на прожектора го разпъна с вдигнати ръце, в които беше стисната готовата за залепване хартия.

Той се задърпа, когато го хванаха. Ударът с палката беше бърз и точен. Два вика се сляха в един. Полицаят изпусна палката и като се хвана за главата, се свлече на тротоара.

Никой нищо не разбра, но реакцията след объркването беше мълниеносна. Новият удар беше нанесен с юмрук, и то с такава сила, че на задържания му притъмня пред очите. Но и този, който удари, също се сгърчи от болка.

Всичко се смеси в стенеща купчина.

Тези събития не бяха доложени на началството поради тяхната нелепост, а също и поради объркваността на участниците в операцията. Те закараха зашеметения престъпник в килията, но и те самите бяха не по-малко зашеметени от случилото се. Опомниха се едва след като си пийваха в бара. Опитите им да съобразят кое как стана ги отведоха в такава джунгла от абсурди, че за да възстановят равновесието си, им потрябва втора бутилка.

Единият от пострадалите полицаи уверяваше, че заловеният гошибнал с електрическа искра, която излетяла направо от очите му. Вторият се кълнеше, че видял кръжащ във въздуха човек с палка: човекът бил полупрозрачен, но нанасял ударите точно. Третият заяви, че нищо подобно не е забелязал, а че се е случила само някаква дяволия: фактически двамата му приятели, докато налагали престъпника, кой знае защо, сами паднали на асфалта и той трябвало да ги завлече до колата. „Добре сте се натряскали“ — поклати глава съседът им по маса.

В това време виновникът за суматохата беше отведен при дежурния следовател. Конвоят — стегнато в мундир потящо се туловище — седеше насреща. Погледът на следователя изразяваше точно толкова интерес към жертвата, колкото и венчалната халка на пръста му.

— Име, фамилия?

Полицаят, поклащайки крак, се любуваше на блестящия връх на ботуша си.

— Име, фамилия?

Арестуваният мълчеше.

— Можем и да ти помогнем да се разприказваш. Можем и да ти помогнем... Име?

— Роукър.

— Цялото, цялото.

— И това стига.

Без да отговори, следователят бавно се прозя. Бялото в присвитите му очи проблясна.

— Не се правете на... — прозявайки се още веднъж, той размърда пръстите си. — Повтарям...

— С ваше разрешение ще седна.

— Вие вече седите. При нас. Така че не ви съветвам...

Роукър пристъпи към стола. Изражението на лицето на следователя не се промени, но полицаят беше нащрек: лениво се изправи, бавно сграбчи Роукър за яката и се усмихна...

— Глупак, ще се опариш — възкликна Роукър и пребледня.

Полицаят го разглеждаше, като че ли беше вещ. Той избираше къде да удари, а след като избра, нанесе мигновен плъзгащ удар по устата, който в управлението наричаха „закуска“.

Сякаш между тях избухна бомба. Те отлетяха едни от друг с еднакъв вик, с еднакво изкривени лица, само че по брадата на полицая не се стичаше кръв.

— На какво прилича това, сержант? — в гласа на следователя заскърца някакво колело. — Ако сте си навехнали пръста, първо, това не ви прави чест, в второ...

— Слушайте, глупаци! — заговори яростно Роукър. — Аз все едно ще седна, а вие се опитайте само да ме пипнете, опитайте, ако не ви е жал за собствените ви кожи!

Той седна и погледна предизвикателно следователя. Онзи бързо мигна.

— Хайде, сержант...

Можеше и да не казва това. Почервенял от бяс, полицаят вече пристъпяше към Роукър. Мярна се оловен юмрук.

Столтът заедно с Роукър се тресна в стената и се разлетя. Полицаят се завъртя на място. Застана за миг с опулени очи, след това, мучейки, се преви на две и рухна, пробивайки масата. Обаче воят на

следователя надвиши всички звуци — безумен, ужасяващ вик на потресение и болка.

... Полковникът, под чиято власт биха ченгетата, обичаше да работи нощем. В тези часове светът беше по-спокоен, отколкото през деня.

Когато му доложиха какво се беше случило, той не повярва, но се заинтересува. Да докарат до истерия следователя, който, както е известно, беше чувствителен като бетонобъркачка — такава история заслужаваше внимание. Всяко объркване на реда беше предизвикателство към онези сили, с които полковникът не преставаше да се бори, както хидростроителят не престава да се бори и с най-малкия признак на теч в надигнатия от него бент.

Докараха арестувания в кабинета му. Хвърляйки поглед към него, полковникът изпита нещо като разочарование. Бледно, разкървавено от юмруците лице на двайсетгодишен юноша, разширени от напрежение зеници и тъмна ненавист в тях — всичко това му беше толкова познато, че полковникът предварително знаеше коя от стотици пъти слушаните думи ще бъдат казани, с какъв глас и кога. „Романтик“ — веднага определи полковникът. — „Объркали ли са се там, що ли...“ — помисли той, запалвайки цигара.

— Седни — кимва той на арестувания. Тикнаха Роукър в кресло, което меко го обви и го прие в обятията си. Бюрото се извисяваше над него като пиедестал и правеше фигурата на домакина особено величествена. Това величие се подсилваше от полковнишката униформа, златото на пагоните, батареята от телефони до лакътя му, обстановката в кабинета, където всеки предмет, било то шкафът с редица томове в златна подвързия, или дъбовите крила на вратата, изглеждаше солидно, трайно и официално.

Полковникът не бързаше, тъй като познаваше гнетящата сила на очакването. Само по себе си човечето в подножието на масата не предизвикваше интереса му. Нелепите обстоятелства, свързани с него — да. Но не и той самият. Нито един сътрудник от тайната полиция не би могъл да работи плодотворно, ако виждаше в жертвата си личност. Даже ненавистта тук беше пречка. Полковникът, както и неговите подчинени си вършеха работата, работеха с жив материал и чувствата тук бяха толкова уместни, колкото, ако правеха резба на гайки или подреждаха тухли.

Той даде знак. Двама подобни на статуи полицаи направиха крачка към креслото, щраквайки едновременно с нещо металическо.

— Ще разговаряме просто или как?

— Не — отговорът едва се чу. — Няма.

Ръцете на полицаите се събраха на тила на Роукър.

И четиримата изкресяха. Четири бели лица се гледаха едно друго, но едно от тях освен болката изразяваше и тържество.

Пръв се опомни полковникът.

— Вън... Полицаи — вън!

Малко объркване, загубили статуетоподобния си вид, полицаите един по един се обърнаха и кабинетът опустя.

— Благоразумно — каза арестуваният, — няма нужда от излишни свидетели на безпомощността на началството.

Полковникът внезапно измъкна пистолет от чекмеджето на масата.

— Да поговорим — каза той заплашително.

— Ако аз поискам — уточни арестуваният.

— Ще ви застрелям!

— А не мислите ли, полковник, че това е още по-опасно от насилието?

Полковникът рязко се стегна. Погледът му шареше по лицето на противника. Сега той видя в него достоен противник, дори личност, която трябваше да разкъса.

— Цигара? — неочаквано предложи той.

— Не, колкото по-скоро се разделим, толкова по-добре за двама ни.

— Аз съм реалист — каза той тихо. — Обстановката се изменя, това ми е ясно. Какво следва от това?

— Вече е по-добре — каза Роукър. — И така като начало малка лекция.

Той огледа помещението и се усмихна, доколкото му позволяваха разбитите устни и напрегнатите нерви.

— Лекция в тайната полиция... Забавно! Добре. Запомнете ето какво. Всяко физическо или умствено действие се предшества от нервен импулс. Актът на насилие — също. Организмът изпуска електромагнитни вълни... Нещо като беззвучен вик, ясно ли е? Излишно е да знаете начина, с който си служим. Но смисълът му е ето

в това. Моят организъм сега е настроен по такъв начин, че улавя импулса за насилие. При това нервните системи на палача и на жертвата се свързват като лампички в електрическа верига. Ако след импулса не последва действие, нищо не става, както не се запалват лампичките, ако не е натиснат ключът. Но колкото по-скоро след мислената команда последва удар... Моето тяло ще бъде пронизано от болка и също такава болка ще пронизе и вашето! Не е важно какво е причинило болката — вашият собствен юмрук или ботушът на вашия подчинен. Палачът и жертвата са сковани в една верига дотолкова, че теоретически всички трябва да се чувствуват еднакво. Но практически обща става само болката, тъй като това е най-силното усещане. Как така, ще попитате вие.

Арестувания са го ударили с палка, тялото му го боли, а аз не чувствувам това, въпреки че трябва да го почувствувам, ако казаното е истина. Тайната е проста: аз мога да отслабя или да усиля възникналата между нас връзка. Ето аз я усилвам. Как сте сега?

Лицето на полковника мъчително се напрегна. По челото му избиха капчици пот, ръцете му неволно се свиха. Една-две секунди шефът на тайната полиция и арестуваният се гледаха мълчаливо в замъглените от болката зеници.

— Третият закон на Нютон — тържествуващо проговори Роукър. — Силата на действието е равна на силата на противодействието. Сега този закон ще се осъществява между хората така явно, както и във физиката! Кога ли жертвата е могла да отвърне в еднаква степен на палача на мъчението с мъчение? Търпите ли... Край, с насилието вече е свършено!

— Няма власт без насилие — полковникът разтегна побелелите си устни. — Унищожавайки властта, вие рушите закона, реда, самото общество...

— Вашето общество! — звънко възкликна Роукър. — Вие... Вие просто сте гангстер, докопал се до властта, вие ли ще ми говорите за закон?

Той скочи, задушавайки се, отиде до отворения прозорец. В душния мрак спеше, въртейки се и насън, терзаният от всекидневните си грижи град. Ето така може би хората са спали, когато наблизко са изпробвали първото парно двигателче. Когато към самолета са подкарвали първата атомна бомба...

Роукър въздъхна. В гърдите му привично се блъсна тежестта на вшития тайно в една нелегална лаборатория импулсатор, който улавяше, сортираше и възвръщаше сигналите на неговата и чуждата нервна тъкан. Полковникът не биваше да узнае за него, иначе Роукър веднага щеше да бъде изкормен под наркоза. Друго ще бъде утре, когато цялата тази стан ще загине. Тогава, без да се страхува от обиск, всеки ще може да носи импулсатор просто в джоба си и вече никой никому няма да посмее да причини болка. С насието ще бъде свършено. Завинаги!

— Имате избор. — Роукър се обърна към полковника. — Или вие, цялата ваша шайка от грабители и тъпацы незабавно ще избяга с куфарите си, или върху вас ще връхлетят моите, въоръжени по същия начин, другари. Тогава болката, която, съпротивявайки се, ще ни причините, ще убие самите вас! Ние сме против ненужните жертви, въпреки че за свободата сме готови да отдадем собствения си живот. Предупредих ви: изчезвайте!

Пламенният глас на Роукър замлъкна. Отговорът беше мълчание. Лицето на полковника, чиято власт всяваше ужас по цялата страна, застина като восъчна маска. Острото нетърпеливо любопитство на Роукър надделя над болката, вълнението и смъртната умора. Насието съществува, откакто съществува светът. Каква ли ще бъде последната му дума?

Роукър даже освободи полковника от болката. Но той се свлече като чувал в креслото и продължаваше да мълчи като вещ, която са забравили да изнесат от кабинета.

„Ето това е! — тържествуващо и в същото време разочаровано помисли Роукър. — Обикновен безмозъчен динозавър в клопка.“

— Давам ви за размисъл три минути — каза той презрително, обръщайки се към прозореца.

Оттам полъхваше освежителен хлад. И в тази минута той ясно дочу шепота на новата, вече преобърнатата страница на историята.

А полковникът като боксьор в нокдаун, който набира сили, докато продължава броенето, в същото време бързо и хладнокръвно проверяваше новата си позиция. Той веднага отдели главната за него опасност. Тя не беше в заплахата да го оковат във верига от страдания и смърт. Не беше и в това, че на улицата ще излезе така необикновено въоръжена (проклета наука!) група от вдетинени гении. И да говори, и

да не говори за взаимоуязвимост, човек вярва преди всичко на личния си опит, следователно войниците ще покосят метежниците, преди сами да паднат, а оцелелите ще измислят нещо. Но ето какво беше действително страшното — детонацията! Проявите на тези главести младенци, странната гибел на войниците, вестта за гибелната уязвимост на тези, които наказват — всичко това, взето заедно, и дори самият факт на жертвен героизъм на романтици, прошарени или не, лесно могат да подпалят скритото недоволство... А когато се вдигнат масите, работата винаги взема лош обрат...

„Няма по-наивни и по-опасни хора от безкористните, слепите към живота фанатици!“ — раздражено проблясна в мислите на полковника, но той моментално отблъсна отвличащите го емоции. И стремително премисли изгодата от безболезнено приспиващите куршуми и газове, пресметна колко бързо ще успее да въоръжи с тях когото трябва. Като направи равносметка, той незабавно натисна копчето и погледна за миг часовника си. От отпуснатите му за размисъл минути бяха изтекли две. До началото на собствените му действия оставаха още няколко секунди и полковникът набързо изследва далечната перспектива: трябва незабавно да попълни щата с такива, които обичат едновременно да причиняват и да изпитват болка... Та нима средствата на енергетичните въздействия се изчерпват с физическите?

Не, каквото и да са намислили учените, неговото бъдеще като властител не зависеше от тях.

Роукър не забеля за движението на полковника. В измъченото му съзнание ярко пламваха картини от близкото вече бъдеще, когато успехите на невротехниката ще свържат хората с връзките на толкова тясна общност, че всяка злоумишлена мъка като бумеранг ще се връща към виновника, ще го накара да се замисли за щастието на всеки. Върху лицето на Роукър падна първият лъч на изгряващото слънце и той, като разтвори скованите си ръце, беше готов ликуващо да обгърне с тях целия измит от светлината свят.

Публикувано във вестник „Орбита“, броеве 29,30/1986 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.